

Giải pháp phát triển nông nghiệp Việt Nam theo hướng sản xuất hàng hóa hiện đại

Phạm Quốc Quân

Học viện Chính trị - Bộ Quốc phòng

Phát triển nông nghiệp Việt Nam theo hướng sản xuất nông nghiệp hàng hoá hiện đại trong nền kinh tế thị trường hội nhập hiện nay, cần phải có tư duy kinh tế mở và tiếp cận dưới góc độ thị trường, hiện đại, hiệu quả và tập trung thực hiện tốt 6 nhóm giải pháp sau:

Quy hoạch, lập vùng tập trung sản xuất hàng hoá nông phẩm lớn

Việt Nam muốn phát triển nông nghiệp theo hướng sản xuất hàng hoá hiện đại, trước tiên phải tiến hành đánh giá, quy hoạch tổng thể và chi tiết nông nghiệp, bao gồm quy hoạch cả nước, quy hoạch từng vùng; quy hoạch đất đai, quy hoạch cây trồng vật nuôi, quy hoạch vùng sản xuất, vùng dân cư, vùng dịch vụ... theo hướng tập trung, đồng bộ, hiện đại và liên kết chặt chẽ với nhau.

Cấp thiết hiện nay là việc quy hoạch đất đai theo hướng tích tụ và tập trung lớn. Vì, ruộng đất manh mún thì không thể tiến hành cơ giới hoá và ứng dụng tiến bộ khoa học - công nghệ, đồng thời không thể hình thành những vùng sản xuất tập trung, vùng chuyên canh, mang giá trị kinh tế - giá trị gia tăng cao cho nông dân. Quá trình tích tụ đất đai các tỉnh, thành phố cần thống nhất mấy vấn đề có tính nguyên tắc sau: đất đai là tư liệu sản xuất đặc biệt, là nguồn sống của nhân dân; đất đai thuộc sở hữu toàn dân do Nhà nước đại diện chủ sở hữu và thống nhất quản lý; quyền sử dụng đất là một loại tài sản và hàng hoá đặc biệt, nhưng không phải là quyền sở hữu.

Để đẩy nhanh tích tụ ruộng và tập trung ruộng đất nên vận dụng ba cách sau: thứ nhất, đẩy mạnh việc dồn điền đổi thửa hình thành cánh đồng mẫu lớn, với một số ít chủ hộ; thứ hai, chuyển nhượng, cho thuê

quyền sử dụng đất theo giá cả thị trường; thứ ba, Nhà nước giao quyền sử dụng đất hoang hoá, bãi bồi ven sông, ven biển, đất của các nông trường quốc doanh kém hiệu quả cho các hộ gia đình, trang trại kinh doanh giỏi sản xuất kinh doanh.

Tích tụ, tập trung ruộng đất phải giữ vững diện tích đất sản xuất nông nghiệp trước tình hình đô thị hoá, khu công nghiệp hoá; xây dựng quy hoạch sử dụng đất nông nghiệp cụ thể cho từng vùng, từng ngành tránh thất thoát, lãng phí. Mức hạn điền nhiều hơn có thể lên tới hàng trăm ha, thời hạn giao đất dài hơn có thể trên 50 năm, để tạo điều kiện cho nông dân yên tâm đầu tư lâu dài. Chính sách về giá cả ruộng đất và chính sách đền bù phản ánh đúng giá cả thị trường của từng vùng. Tuy nhiên, phải tránh gây thất thoát, lãng phí đất đai và nghiêm cấm mọi hành vi, lợi dụng các chính sách của Nhà nước, để uy hiếp hoặc bắt ép nông dân, làm cho họ mất đất trở thành người làm thuê, thất nghiệp.

Ứng dụng KHCN tiên tiến, tăng năng suất và hiệu quả

Hiệu quả cao là yêu cầu, là tiêu chí cơ bản của nông nghiệp hiện đại. Chỉ có ứng dụng khoa học và công nghệ tiên tiến hiện đại vào sản xuất mới tăng năng suất lao động, hiệu suất đất đai, sức cạnh tranh hàng hoá nông sản trên thị trường trong nước, quốc tế và nâng cao thu nhập cho nông dân.

Để thực hiện giải pháp này, trước hết đẩy mạnh cơ giới hoá, điện khí hoá, hoá học hoá, hữu cơ hoá nông nghiệp. Nghiên cứu và ứng dụng mạnh khoa học kỹ thuật hiện đại vào tất cả các khâu, các quy trình sản xuất, bảo quản sau thu hoạch, chế biến. Tập trung nghiên cứu và ứng dụng thành công công nghệ sinh

học, công nghệ tự động hoá, công nghệ sử dụng năng lượng, nguyên liệu, vật tư sạch, công nghệ thông tin phục vụ hiện đại hoá nông nghiệp; gắn phát triển khoa học và công nghệ với hình thành các vùng sản xuất tập trung quy mô vừa và lớn, cây trồng vật nuôi có giá trị kinh tế, giá trị gia tăng cao, phát huy tối đa lợi thế của từng địa phương và bảo vệ môi trường sinh thái nông nghiệp, nông thôn.

Tiếp tục đổi mới chính sách khoa học, công nghệ, nhất là chính sách đãi ngộ theo hướng khuyến khích và phát huy tốt nguồn lực con người, thu hút các thành phần kinh tế tham gia nghiên cứu, chuyển giao tiến bộ kỹ thuật. Tăng cường năng lực hệ thống khuyến nông, khuyến lâm, khuyến ngư; hệ thống bảo vệ thực vật, thú y, hệ thống quản lý chất lượng nông lâm thủy sản, các dịch vụ khác phục vụ sản xuất nông, lâm, thủy sản. Nâng cao năng lực cán bộ kỹ thuật, cán bộ quản lý. Thực hiện xã hội hoá đào tạo nghề, đảm bảo cho nông dân tiếp cận được các công nghệ mới, áp dụng trong sản xuất và khai thác các nguồn tài nguyên, sử dụng các thiết bị, máy móc vào sản xuất, bảo quản, chế biến và tiêu thụ sản phẩm. Chuyển giao công nghệ cho nông dân, đào tạo nông dân thực sự là nhà sản xuất, nhà quản lý.

Xúc tiến thương mại mở rộng thị trường

Nông nghiệp hàng hoá hiện đại vận hành theo cơ chế thị trường là chủ yếu. Thị trường đầu vào cho sản xuất nông nghiệp và đầu ra cho hàng hoá nông phẩm có vai trò hết sức quan trọng. Chính vì vậy, mở rộng, liên kết và ổn định thị trường là giải pháp quan trọng, tạo động lực để thúc đẩy nông nghiệp phát triển.

Thực hiện giải pháp này, trước hết nghiên cứu kỹ và tuân thủ các cam kết với các tổ chức quốc tế, nhất là tổ chức thương mại thế giới (WTO); các đối tác trong lĩnh vực nông nghiệp; đặc biệt là an ninh lương thực, bảo đảm an toàn vệ sinh thực phẩm, xuất xứ sản phẩm, phương thức sản xuất kinh doanh, thương hiệu... kể cả đầu vào và đầu ra của nông nghiệp.

Giữ vững các thị trường truyền thống, phát triển các thị trường lớn như EU, Nhật, Mỹ, Đông Âu, Trung Đông, Trung Quốc, Hàn Quốc.... Coi trọng phát triển thị trường nội địa, nhất là các khu du lịch, các đô thị, khu dân cư lớn. Liên kết chặt chẽ hệ thống chợ nông thôn với các trung tâm thương mại thúc đẩy tiêu thụ hàng hoá nông sản.

Phát triển công nghệ thông tin và mạng lưới thông tin thị trường; hỗ trợ và tạo điều kiện cho các doanh nghiệp xây dựng thương hiệu và tiêu chuẩn chất lượng hàng hoá nông sản xuất khẩu chủ lực; đáp ứng yêu cầu về chất lượng, mẫu mã và quy cách của các nước

nhập khẩu. Đồng thời phải chủ động liên kết, hợp tác, bảo vệ nhau trên thương trường. Thực hiện nghiêm các ký kết hợp đồng tiêu thụ sản phẩm với người sản xuất, tạo nguồn hàng ổn định cho chế biến và xuất khẩu.

Hiện đại hoá, hiệp tác hoá

Phát triển nông nghiệp theo hướng sản xuất hàng hoá hiện đại, đòi hỏi đa dạng hoá các hình thức tổ chức sản xuất, hình thức dịch vụ nông nghiệp, nhưng phải liên kết, hiệp tác chặt chẽ với nhau trong một thể thống nhất, trên cơ sở gắn kết quyền lợi với nghĩa vụ, lợi ích với trách nhiệm giữa các bên, trong cơ chế thị trường có sự điều tiết của Nhà nước.

Phát triển nông nghiệp Việt Nam theo hướng sản xuất hàng hoá hiện đại phải lấy hợp tác kinh tế làm nền tảng, từng bước đưa kinh tế hộ vào sản xuất hàng hoá tập trung lớn, phát triển các loại hình kinh tế trang trại, hợp tác xã kiểu mới, các doanh nghiệp vừa và nhỏ ở nông thôn, để có điều kiện đầu tư sản xuất theo quy hoạch và hướng dẫn nông dân sản xuất theo yêu cầu của thị trường. Xây dựng trung tâm hỗ trợ phát triển, điều tiết nông phẩm đầu tàu của doanh nghiệp Nhà nước. Hình thành tư duy kinh tế thị trường ở các chủ thể sản xuất, nhất là nông dân, biết cách ứng dụng khoa học và công nghệ vào tổ chức sản xuất, quản lý kinh doanh hiệu quả, tiến lên sản xuất hàng hoá nông phẩm hiện đại.

Gắn kết chặt chẽ giữa nông nghiệp với công nghiệp, dịch vụ nông nghiệp. Coi trọng phát triển công nghiệp phụ trợ (nông cụ, phân bón, thuốc trừ sâu) và công nghiệp chế biến thô và tinh. Giải quyết hài hoà giữa dịch vụ công ích với dịch vụ kinh doanh; dịch vụ riêng với dịch vụ tổng hợp. Thiết lập mối liên kết chặt chẽ giữa 4 nhà: nhà nông, nhà khoa học, nhà doanh nghiệp và nhà quản lý; trong mỗi quan hệ đó, nông dân là chủ sản xuất; Nhà nước đầu tư, hỗ trợ về chính sách; nhà doanh nghiệp, nhà khoa học hợp tác với nông dân cùng tổ chức thực hiện, cùng hưởng lợi. Thực hiện liên kết đó, tập trung giải quyết ba vấn đề chính: phải bảo đảm hài hoà lợi ích bốn nhà, phải có cơ chế ràng buộc trách nhiệm rõ ràng và bốn nhà phải tham gia ngay từ đầu trong chuỗi giá trị nông phẩm toàn vùng, cả nước và thậm chí toàn cầu.

Hạ tầng đồng bộ cho nông nghiệp hàng hoá hiện đại

Kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội vừa là nội dung vừa điều kiện tiền đề quan trọng cho phát triển nông nghiệp theo hướng sản xuất hàng hoá hiện đại. Sau 2 năm, tiến hành xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam

đã thu được những kết quả tốt, tạo những bước đột phá mới về bộ mặt nông thôn, phục vụ đắc lực cho quá trình tiến lên xây dựng một nền nông nghiệp hàng hoá hiện đại. Tuy nhiên, thực tiễn còn nhiều vấn đề khó khăn, bất cập, phải từng bước tháo gỡ, khắc phục.

Trước hết phải xây dựng quy hoạch từng ngành, từng vùng, từng lĩnh vực nằm trong chiến lược quy hoạch chung của cả nước và toàn vùng, phát huy lợi thế của từng vùng, đồng thời tạo ra sự giao lưu kinh tế - xã hội, hỗ trợ cho nhau trong quá trình phát triển. Bảo đảm cả trước mắt và lâu dài, hiện đại, đồng bộ, có tính khả thi cao, phân định rõ khu vực dân cư, khu vực sản xuất, khu vực dịch vụ. Dựa trên cơ sở phát huy dân chủ, tập trung ở địa phương Tránh tư duy nhiệm kỳ trong quy hoạch, tránh tình trạng quy hoạch sai, treo.. gây thất thoát, lãng phí của dân và nhà nước.

Tập trung chính đồn đất đai với quy mô lớn, xây dựng một số công trình trọng điểm phục vụ nông nghiệp: hệ thống thủy lợi để chủ động tưới tiêu gắn với phát triển hệ thống giao thông, nhất là giao thông nội đồng. Xây dựng chợ nông thôn gắn với phát triển các trung tâm thương mại của các thành phố lớn, mở rộng thị trường đầu vào và đầu ra cho sản phẩm nông nghiệp. Xây dựng và phát triển hệ thống thông tin, nhất là thông tin mạng internet, kết nối nông dân với thị trường một cách thông suốt. Đẩy mạnh phát triển các khu công nghiệp phụ trợ, sản xuất, sửa chữa, bảo dưỡng máy móc nông cụ, phân bón, thuốc phòng trừ sâu bệnh...; khu công nghiệp chế xuất, hệ thống kho chứa điều tiết xuất khẩu hàng hoá nông sản, nâng cao hiệu quả hoạt động của các trung tâm khuyến nông, khuyến lâm, khuyến ngư. Phát triển nông nghiệp tiết kiệm, nông nghiệp hữu cơ, nông nghiệp sạch theo yêu cầu xây dựng nông thôn mới và bảo vệ môi trường sinh thái.

Nâng cao hiệu quả quản lý của Nhà nước

Nhà nước có vai trò rất quan trọng: vừa hỗ trợ, vừa tạo cơ sở, hành lang thuận lợi để nông nghiệp phát triển theo hướng sản xuất hàng hóa hiện đại.

Hỗ trợ phát triển nông nghiệp Việt Nam theo hướng sản xuất hàng hoá hiện đại Nhà nước cần tiếp tục hoàn thiện và tổ chức thực hiện có hiệu quả trên thực tế các chính sách: chính sách về đất đai, chính sách về thị trường, chính sách về đầu tư, chính sách về tín dụng, chính sách về bảo vệ môi trường sinh thái trong nông nghiệp. Tiếp tục hoàn thiện, nâng cao năng lực và phát huy vai trò hệ thống chính trị ở cơ sở trong phát triển nông nghiệp hàng hoá hiện đại.

SunnySmiles
School of Future

TRUNG TÂM BỒI DƯỠNG KỸ NĂNG VÀ GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG

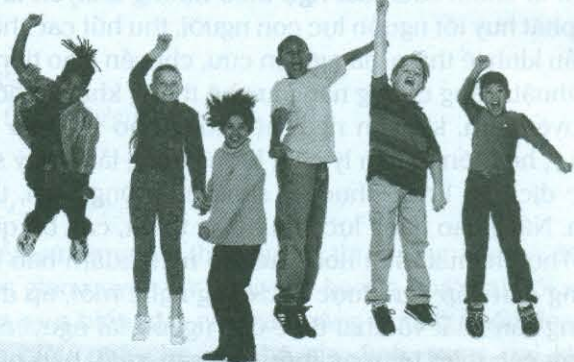
Rèn luyện **Kỹ năng sống** - Life Skills

Đào tạo **chuyên sâu** Kỹ năng mềm - Soft Skills

Khám phá **Giá trị sống** - Living Values

Tổ chức hoạt động **trải nghiệm thực tế**

Mô hình **Giáo dục Mầm non** toàn diện

Liên hệ: 04.62947912 - 04.62952699

Hotline: 016.389.22787

Web: sunnysmiles.com.vn ; kynangsong.org.vn

Email: sunnysmiles09@gmail.com

PHIẾU ĐẶT BÁO

Giảm 15%

khi đặt báo trực tiếp

Gọi số: 0904875298

hoặc gửi phiếu này đến Tòa soạn

Họ và tên:

Địa chỉ:

Điện thoại:

Fax:

Số lượng: tờ/kỳ

**Tạp chí Kinh tế Châu Á - Thái Bình
Dương**

176 Thái Hà, Đống Đa, Hà Nội

Tel: 04.38574312 Email: ktcatbd@gmail.com